

ЧЕТВРТИ СВЕТСКИ РАТ

• Улог је огроман и за нас егзистенцијално важан: свет се необлоковски разврстава на проатлантистички и антиатлантистички, тј. проамерички и антиамерички. Један од индикатора тог дихотомног „препакивања“ јесте (не)признавање тзв. косовске независности. Да ли умемо то да препознамо?

• Епилог би требало да буде деатлантизација Евроазије, односно Афро-Евроазије као целине. Бројни су показатељи да геополитичка синусоида води управо ка томе, а из тога следи да ће доћи до – деатлантизације и Балкана.

• Деатлантизовани Балкан значи да ће бити потпуно трансформисан његов геополитички положај, улога и значај. То, даље, пружа шансу за стварно и дугорочно стабилизовање Балкана, јер нестабилан Балкан није резултат „малигног утицаја Русије“, већ изразите доминације западних, атлантистичких вектора у „балканском геополитичком чвору“ најмање у последњих стотинак година.

Зашто је Србија, тј. српске земље, (прва) жртва европских и глобалних геополитичких промена?

Зато што је њен положај централни на Балкану, а Балкан је један од само неколико најзначајнијих геополитичких региона у свету, одмах уз Блиски Исток, са којим функционише по систему геополитичких „спојених судова“. Стога, Балкан се дефинише као „прецизни сеизмограф светских геополитичких промена“.

После Првог светског рата западне силе-победнице стварају југословенску државу као свој геополитички објект-део Санитарног кордона, са три његове геополитичке функције.

Југословенска држава била је: антигерманска и антируска, тј. према геополитичком идентитету антителурократска, затим антиконтиненталистичка и прозападна. Што је све супротно српском цивилизацијском и геополитичком коду, па је, дакле, та држава имала и антисрпску природу.

Њена унутрашња организација била је таква да се српски простор фрагментира, а Србија је утопљена у ту државу. Србија, дакле, није постојала. Укинута је. То је важан разлог високе цене коју су Србија и Срби у целини платили у Другом светском рату.

После Другог светског рата се врло брзо показала права геополитичка функција Југославије. Већ од 1948!

Испоставило се да није важно што је она идеолошки комунистичка, тј. титоистичка, већ је било важно што је она у глобалној геополитици била у функцији америчке хегемоније и доминације над Евроазијом. Сходно томе, она је била можда и најважнија карика у Rimland-у-обручу који је дуж обода Евроазије опкољавао СССР. Дакле, Југославија је само привидно била геополитички субјект, а у ствари поново објект. У њој је важила титоистичка крилатица: „Слаба Србија, јака Југославија“, што довољно говори да су Срби били таоци у југословенској држави и специфични „геополитички објект у геополитичком објекту“.

Када се Хладни рат (кога често сматрају и називају Трећим светским ратом) завршио, а биполаризам се окончао победом САД и Запада и када се „великим геополитичким попитом“ таласократског атлантизма формирао апсолутни униполаризам, југословенска држава постала је непотребна у том габариту. Чак и као демократска.

• Несумњиво ће уследити – могуће и договорно – реуспостављање непосредних интересних сфера на Балкану, али вероватно без САД, В. Британије и Француске, већ са Русијом, Немачком (самостално, без ЕУ), Италијом/Ватиканом, Турском..., над којима ће „капу“ постављати Кина са својом интегралном „свиленим геополитичком концепцијом“

• Да ли размишљамо на геополитички начин, да ли варирамо опције, да ли се спремамо за то да ће у новим околностима постојати реална могућност да српски чинилац више не буде обуздан и у балканску унутрашњост потиснути (без излаза на море!) и хендикепирани балкански демографски, политичко-територијални и економски „патуљак“ каквим га је направио Запад, већ да постане балкански „џин“ и геополитички субјект, што би према изворним етно–просторним потенцијалима логично требало да буде?

Јер, управо када би постала демократска, до изражаја би одмах дошло оно што је сузбијано – посебно код Срба: национално и верско.

Сходно томе, Запад је страховао од националне хомогенизације, првенствено Срба (за Запад опасне јер је српски народ осумњичен као проруски!!!). Јер, то би значило (и) геополитичко профилисање српског чиниоца као интегралног, а не редукованог инстант-нацијама и фрагментираним републичким и покрајинским границама на ужесрбијанство.

Зато су, уз помоћ унутрашњих снага, растурили СФРЈ, а даље растурају Србију, која је очигледно „сламка међу вихорове“ – дакле геополитички објект.

Апсолутни униполаризам био је релативно краткотрајан, али њега (још) није заменио мултиполаризам, како се често новоди. На делу је релативни униполаризам, или како га је још 1999. назвао Семјуел Хантингтон – унимултиполаризам.

Срби, Србија и српске земље у том прелазном поретку и даље су по геополитичкој инерцији, кенановски речено, „обуздани“.

Сведоци смо не само веома динамичних, већ и епохалних промена – приатлантске велике силе (Запад), таласократске по свом геополитичком идентитету, владају светом од Колумба, тј. више од пола миленијума. Своју моћ заснивају на доминацији Светским морем: прво Шпанија и Португалија, потом Холандија, Француска, па Велика Британија („Империја где сунце никада не залази“) и у 20. и почетком 21. века САД.

Сада, после толико векова, то се мења. А српски чинилац је већ дуго у средишту тог вртлога! Доминација Запада заиста је доведена у питање, али се не може рећи да је већ наступила шпенглеровска „пропаст Запада“.

Дакле, тек настаје (нај)Нови(ји) светски поредак. Да ли ће САД као лидер Запада „абдицирати“ (мање-више добровољно се повући са светског трона) и да ли ће на то мирно пристати? Многи, па и западни геополитички мислиоци, говоре и пишу да би управо Русија и Кина требало да се постарају о америчком „меком приземљењу“, како САД не би цео свет повукле у „црну рупу“ пропасти.

Питање је на који начин ће се, фигуративно речено, родити светски геополитички систем.

1) Да ли ће он доћи „природним порођајем“ као дуготрајним процесом, уз порођајне болове и, можда, порођајне и постпорођајне компликације које могу да настану после „пресецања пупчане врпце“ остатка света са САД и Западом?

2) Или ће нове велике силе – Кина, Русија, Индија и још неке – то учинити „царским резом“, брзо, потпуним анестезирањем, неупитним поразом и потискивањем утицаја САД на С. и Ј. Америку, или можда само на С. Америку?

3) Или ће то бити неко средње решење, тј. рађање новог светског поретка уз „епидуралну анестезију“, лагано, уз ризик – али безболно: преласком релативног униполаризма у необиполаризам, тј. у мултиполарни биполаризам, где ће САД бити једна од великих сила, и то антагонизована према „грозду“ евроазијских сила?

Али, ако би то значило да САД задржавају доминацију **(а)** на целом Атлантику (са В. Британијом као „мостобраном“, „истуреним положајем“ и „природним америчким носачем авиона испред европске обале“, на шта упућује недавни Брежит!!!), **(б)** на целом Пацифику (са Великој Британији аналогном улогом Јапана, али на далекоисточној обали) и **(в)** уз контролу Индијског океана (гарант је база „Дијего Гарсија“), те свих светских кључних тачака (посебно мореуза), онда би оне, у ствари, задржале „ако не глобалну доминацију, онда глобално вођство“ (Бжежински)!

У том случају, евроазијске силе би контролисале само евроазијско копно, унутар кога би биле и даље сабијене, опкољене и „обуздане“. Без обзира на, на пример, управљање Русије класичним Heartland-ом и/или, пак, Кине интегралном мрежом „нових путева свиле“ („Један појас-један пут“).

Штавише, ако САД задрже контролу блискоисточног (арабијског) „великог процепа“ (још Мекиндер га је сматрао пресудним за Рах Britanica), а који је, са данашњег становишта, неопходно проширити на читав басен Средоземља, Црвеног мора и Персијског залива као природних продора посредством којих таласократске силе раздвајају јединствено афро-евроазијско копно – онда би Рах Americana вероватно трајао још веома дуго.

У том случају ни Србији се не би писало добро! Дакле, тренутно присуствујемо Новом Хладном рату (Четвртном светском рату). И, он није само „хладни“, већ и веома „врјући“ за сада преко посредника!

Улог је огроман и за нас егзистенцијално важан: свет се необлоковски разврстава на проатлантистички и антиатлантистички, тј. проамерички и антиамерички.

Један од индикатора тог дихотомног „препакивања“ јесте (не)признавање тзв. косовске независности. Да ли умемо то да препознамо?

Епилог би требало да буде деатлантизација Евроазије, односно Афро-Евроазије као целине. Бројни су показатељи да геополитичка синусоида води управо ка томе, а из тога следи да ће доћи до – деатлантизације и Балкана.

Деатлантизован Балкан значи да ће бити потпуно трансформисан његов геополитички положај, улога и значај. То, даље, пружа шансу за стварно и дугорочно стабилновање Балкана, јер нестабилан Балкан није резултат „малигног утицаја Русије“, већ изразите доминације западних, атлантистичких вектора у „балканском геополитичком чвору“ најмање у последњих стотинак година.

Несумњиво ће уследити – могуће и договорно-реустостављање непосредних интересних сфера на Балкану, али вероватно без САД, В. Британије, Француске, већ са Русијом, Немачком (самостално, без ЕУ), Италијом/Ватиканом, Турском..., над којима ће „капу“ постављати Кина са својом интегралном (и телурукратском и таласократском) „свиленом геополитичком концепцијом“.

Све ово даје прилику за реверзибилни геополитички процес, тј. за поништавање онога што, у ствари, Балкан чини „буретом барута“, а српске земље највећом жртвом тог стања!

То су вештачки успостављени односи (не)моћи регионалних, балканских чинилаца, првенствено унутар экс-југословенског простора, који проистичу из етно-инжењерингом створених „декрет-нација“, неодрживих држава и државоида, антиетничких граница, селективно употребљених принципа гросштатераја (за Албанце, Хрвате) и клајнштатераја (за Србе, Грке).

Да ли размишљамо на геополитички начин, да ли варирамо опције, да ли се спремамо за то да ће у новим околностима постојати реална могућност да српски чинилац више не буде обуздан и у балканску унутрашњост потиснут (без излаза на море!), хендикепирани балкански демографски, политичко-територијални и економски „патуљак“ каквим га је направио Запад, већ да постане балкански „џин“ и геополитички субјект, што би према изворним етно-просторним потенцијалима логично требало да буде?

Проф. др Миломир СТЕПИЋ

(Издавање на трибини

„Улога Србије у геополитици и геостратегији од Првог светског рата до данас“)

